

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

11 noiembrie 2015

mun.Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Judecători

Nicolae Gordilă,
Elena Covalenco,
Iurie Diaconu,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 16 aprilie 2015, declarat de avocatul Izvecov Igor în numele inculpatei și inculpata

Telipiz Marina Nersesovna, născută la 24 martie 1968, originară și domiciliată în s.Congaz, r-nul Comrat, str.Octeabriscaia 29.

Termenul examinării cauzei:

1. Prima instanță: 03.05.2012 - 27.12.2012,
2. Instanța de apel: 29.01.2013 - 16.04.2015,
3. Instanța de recurs: 12.08.2015 - 11.11.2015.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătorei Comrat din 27 decembrie 2012, Telipiz Marina a fost achitată de sub învinuirea de săvârșire a infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit.c) Cod penal, pe motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii, iar în baza art.332 alin.(1) Cod penal, procesul penal a fost încetat, pe motiv că există circumstanțe care exclud sau condiționează desfășurarea urmăririi penale.

2. De către organul de urmărire penală Telipiz Marina, a fost învinuită de faptul că, activînd în funcția de secretară a Consiliului sătesc Congaz, r-nul Comrat, fiind funcționar public, adică persoană publică, abilitată să exercite funcțiile autorității publice locale, acționînd prin înțelegere prealabilă cu Ratcov Gavril, care la acel moment deținea funcția de vice-primar și era persoană cu înaltă funcție de răspundere (în privința căruia urmărirea penală a încetată de drept, pe motivul decesului), în mod intenționat, folosind situația sa de serviciu în interes personal, în scopul creării aparenței îndeplinirii cu succes a exercitării atribuțiilor sale de serviciu, deținînd decizia Consiliului sătesc Congaz nr.19.5/22 din 13.04.2007 privind vînzarea în urma organizării și desfășurării licitației publice a terenului proprietate publică cu suprafața totală de 0,40 ha, situat în partea de vest a s.Congaz, care se atribuie la categoria terenurilor din intravilanul localităților, în perioada cuprinsă între 13.04.2007 - 15.11.2007, încălcînd prevederile art.39 alin.(1) lit.c), e) din Legea nr.436 în redacția din 28.12.2006 privind administrația publică locală, prin care a fost abilitată să ducă răspundere pentru legalitatea proiectelor de decizii și contrasemnarea acestora, cît și asigurarea efectuării lucrărilor de secretariat, a întocmit din numele Consiliului sătesc Congaz o decizie falsă, contrar celei adoptate la 13.04.2007 cu nr.19.5/22, în care a inclus date false, precum că prin decizia Consiliului sătesc Congaz s-a decis vînzarea în urma organizării și desfășurării licitației publice a terenului proprietate publică cu suprafața totală nu de 0,40 ha, dar de 0,65 ha, care se atribuie la categoria terenurilor cu destinație agricolă. Atribuindu-i acestui document un caracter oficial, Telipiz Marina l-a semnat, ca secretară a Consiliului sătesc Congaz, a aplicat sigiliul Consiliului sătesc Congaz, care se păstra la ea, conform prevederilor art.39 alin.(1) lit.m) din Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administrația

publică locală. Ulterior, această decizie falsă nr.19.5/22 din 13.04.2007 a servit drept temelie pentru vânzarea la 15.11.2007 lui A.Mincu, în urma negocierilor directe cu acesta, a terenului de pământ proprietate publică cu suprafața de 0,6494 ha, situat în s.Congaz, str.Calinina 142, la prețul de 15709 lei, pe cînd prețul normativ al terenului nominalizat constituia 586625 lei. Astfel, prin acțiunile sale Telipiz Marina împreună cu Ratcov Gavril, intenționat, folosind situația sa de serviciu, au cauzat intereselor publice prejudiciu material în mărime de 570916 lei, ce se referă la urmări grave, ce constituie 28545,8 unități convenționale.

Tot ea, a fost învinuită de faptul că, activînd în funcția de secretară a Consiliului sătesc Congaz, r-nul Comrat, fiind funcționar public, adică persoană publică, abilitată să exercite funcțiile autorității publice locale, acționînd prin înțelegere prealabilă cu Ratcov Gavril, care la acel moment deținea funcția de viceprimar al s.Congaz și era persoană cu înaltă funcție de răspundere (în privința căruia urmărirea penală a încetată de drept pe motivul decesului), în mod intenționat, folosind situația sa de serviciu în interes personal, în scopul creării aparentei îndeplinirii cu succes a exercitării atribuțiilor sale de serviciu, în circumstanțele expuse mai sus, a întocmit din numele Consiliului sătesc Congaz o decizie falsă, adică alta decît cea care a fost adoptată la 13.04.2007 sub nr.19.5/22, în care a inclus date false, precum că prin decizia adoptată de Consiliul sătesc Congaz s-a decis vânzarea prin licitație a terenului proprietate publică cu suprafața totală nu de 0,40 ha, dar de 0,65 ha, care se atribuie la categoria terenurilor cu destinație agricolă. Atribuindu-i acestui document un caracter oficial, Telpiz Marina l-a semnat în calitate de secretară a Consiliului sătesc Congaz, și a aplicat sigiliul Consiliului sătesc Congaz, care se păstra la ea conform prevederilor art.39 alin.(1) lit.m) din Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală.

3. Împotriva sentinței a declarat apel procurorul, care a solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care M.Telipiz să fie recunoscut vinovată și condamnată în baza art.327 alin.(2) lit.c) Cod penal la amendă în mărime de 800 unități convenționale, cu privarea de dreptul de ocupa funcții în întreprinderi, instituții și organizații de stat (subdiviziunile lor), pe un termen de 4 ani, iar pe învinuirea adusă inculpatei în baza art.332 alin.(1) Cod penal, în temeiul art.60 alin.(1) lit.a) să fie încetat procesul penal, pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

În susținerea argumentelor sale procurorul a invocat că instanța, dispunînd achitarea inculpatei pe învinuirea adusă în baza art.327 Cod penal, incorect a ajuns la concluzia că în acțiunile acesteia lipsește latura obiectivă și subiectivă a infracțiunii incriminate, și anume că nu s-a stabilit că M.Telipiz s-a folosit de situația de serviciu în alte interese personale, ar fi cauzat intereselor publice daune soldate cu urmări grave și pripit și-a întemeiat concluziile doar pe declarațiile martorilor G.Paci, I.Uzun, A.Mincu, L.Ganeva, V.Iasîbaș, D.Cebanova, D.Caraseni, lăsînd fără apreciere probele acuzării, care dimpotrivă, coroborate una cu alta, demonstrează vinovăția inculpatei, și anume copia autentificată notarial a contractului de vânzare-cumpărare a pămîntului din 18.11.2007, încheiat între Primarul s.Congaz și A.Mincu; cererea lui A.Mincu de participare la licitația privind vânzarea-cumpărarea unui lot de teren din 14.09.2007, procesul-verbal nr.1 a licitației din 15.11.2007, originalul hotărîrii Consiliului sătesc Congaz nr.19 cu privire la examinarea cererii din 13.04.2007, textul căreia a fost executat prin intermediul scrisului de mîină, care este semnată de secretara Consiliului sătesc și autentificată de ultima cu sigiliul Consiliului sătesc, hotărîrea Consiliului sătesc Congaz nr.4.5 din 10.12.2007 cu privire la aprobarea hotarelor cadastrale, cererea cet.F.Diuvenji adresată pe numele primarului D.Caraseni nr.de intrare 39 din 13.04.2017, prin care acesta solicită să fie dat în folosință ÎI „F.Diuvenji” terenul din str.Calinina, cu suprafața de 0,40 ha, pe care este înscrisă „procesul nr.19 din 13.04.2007, nr.5/22 și copia procesul-verbal și deciziei Covetului sătesc nr.55/22 privind examinarea acestei cererii lui F.Diuvenji, care a fost satisfăcută, care a fost aprobat de către Președintele Consiliului F.Puluciuc și secretarul Consiliului M.Telipiz, pe care este aplicat sigiliul, rapoartele expertizei grafologice și tehnico-criminalistice nr.35-37 din 29.03.2012, prin care s-a constatat că textul scris de

mîna în decizia Consiliului sătesc Congaz nr.19 din 13.04.2007, a fost efectuat de M.Telipiz, răspunsul eliberat de către Direcția Generală a CAI, ecologiei și a gospodăriei silvice sub nr.98 din 24.02.2012, din care rezultă că lotul de teren cu nr.cadarstral 9622206380 se atribuie la terenurile de uz public din fondul de rezervă în hotarele localității s.Congaz, calculul prețului normativ al terenului de pămînt cu suprafața de 0,6494 ha, conform căruia prețul terenului constituie 586625 lei, calculul prejudiciului cauzat intereselor publice în urma vînzării ilegale a terenului de pămînt cu suprafața de 0,6494 ha, care constituie 570916 lei;

- incorectă este concluzia instanței că inculpatei nu i-a fost cunoscut care lot de teren a fost scos la licitație de către Consiliul sătesc la 13.04.2007, pe cînd dînsa personal a luat parte la ședința Consiliului, în calitate de secretară și a întocmit personal procesul-verbal al ședinței;

- instanța a lăsat fără apreciere faptul că cererea lui F.Diuvenji, care a fost ridicată de la inculpată și din care rezultă că dînsul în numele ÎI "F.Diuvenji" a solicitat să fie realizat prin licitație lotul de pămînt cu suprafața de 0,40 ha, precum și proiectul hotărîrii care, la fel a fost ridicat de la inculpată, care întru totul corespunde cu decizia Consiliului sătesc Congaz nr.5/22 din 13.04.2007, prin care s-a decis de a-i atribui ÎI „F.Diuvenji” lotul de pămînt cu suprafața de 0,40 ha, pentru proiectare și construcția secției de ambalare a produselor cerealiere, ci dimpotrivă demonstrează intenția acesteia la săvîrșirea infracțiunii, deoarece A.Mincu, nu s-a adresat cu vreo cerere în adresa Consiliului sătesc întru atribuirea unui lot de pămînt, și anume din str.Calinina, și o astfel de cerere nici nu s-a pus în discuție la ședința Consiliului sătesc Congaz la data de 13.04.2007, astfel că inscripția de mîna făcută în decizia Consiliului sătesc Congaz nr.19 din 13.04.2007, ce a stat la baza încheierii contractului de vînzare-cumpărare a lotului de pămînt cu suprafața de 0,6494 din 18.11.2007, este una falsă, fiind semnată doar de către inculpată, pe cînd aceasta urma a fi semnată și de Președintele Consiliului sătesc Congaz, astfel că ultima în urma acțiunilor sale ilegale a cauzat intereselor publice un prejudiciu material în sumă de 570916 lei, ce s-a soldat cu urmări grave;

- nefondată este concluzia instanței privind încetarea procesului penal în baza art.332 Cod penal, din motivul încălcării competenței după materie, motivînd că urmărirea penală nu a fost efectuată de organul competent și toate actele procedurale acumulate de către Procuratura Gagauzia, sînt nule, deoarece, la 30.04.2012, inculpatei i-a fost adusă învinuirea pe art.332 alin.(1) Cod penal, în baza probelor administrate de către Procuratura Gagauzia în cadrul cercetării faptului săvîrșirii de către o persoană publică din Primăria s.Congaz a infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(1) Cod penal, ce a fost pornită la 28.02.2012. Prin ordonanța prim-adjunctului Procurorului General, A.Pîntea, la 29.02.2012 Procuratura Gagauzia a fost desemnată de a efectua urmărirea penală în cauza respectivă, iar în urma administrării probelor pe învinuirea adusă în baza art.327 Cod penal, a rezultat comiterea de către inculpată și a infracțiunii prevăzute de art.332 Cod penal, astfel că la 24.04.2012, a fost emisă ordonanța de pornire a urmăririi penale pe învinuirea dată și de conexare a cauzelor, de unde reiese că învinuirea adusă lui M.Telipiz în baza art.332 alin.(1) Cod penal i-a fost înaintată legal, în urma administrării probelor de către un organ competent.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 16 aprilie 2015, a fost admis apelul procurorului, casată sentința, cu adoptarea unei noi hotărîri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Telipiz Marina a fost recunoscută vinovată și condamnată în baza art.327 alin.(2) lit.c) Cod penal la amendă în mărime de 600 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice în cadrul instituțiilor de stat pe un termen de 2 ani.

Totodată, procesul penal în privința lui Telipiz Marina în baza art.332 alin.(1) Cod penal a fost încetat, din motivul intervenirii prescripției tragerii la răspunderea penală.

4.1. Instanța de apel a constatat că Telipiz Marina, activînd în funcția de secretară a Consiliului sătesc Congaz, r-nul Comrat, fiind funcționar public, adică persoană publică, abilitată să exercite funcțiile autorității publice locale, acționînd prin înțelegere prealabilă cu Ratcov Gavril, care la acel moment deținea funcția de vice-primar și era persoană cu înaltă

funcție de răspundere (în privința căruia urmărirea penală a încetată de drept, pe motivul decesului), în mod intenționat, folosind situația sa de serviciu în interes personal, în scopul creării aparenței îndeplinirii cu succes a exercitării atribuțiilor sale de serviciu, deținând decizia Consiliului sătesc Congaz nr.19.5/22 din 13.04.2007 privind vânzarea în urma organizării și desfășurării licitației publice a terenului proprietate publică cu suprafața totală de 0,40 ha, situat în partea de vest a s.Congaz, care se atribuie la categoria terenurilor din intravilanul localităților, în perioada cuprinsă între 13.04.2007 - 15.11.2007, încălcând prevederile art.39 alin.(1) lit.c), e) din Legea nr.436 în redacția din 28.12.2006 privind administrația publică locală, prin care a fost abilitată să ducă răspundere pentru legalitatea proiectelor de decizii și contrasemnarea acestora, cât și asigurarea efectuării lucrărilor de secretariat, a întocmit din numele Consiliului sătesc Congaz o decizie falsă, contrar celei adoptate la 13.04.2007 cu nr.19.5/22, în care a inclus date false, precum că prin decizia Consiliului sătesc Congaz s-a decis vânzarea în urma organizării și desfășurării licitației publice a terenului proprietate publică cu suprafața totală nu de 0,40 ha, dar de 0,65 ha, care se atribuie la categoria terenurilor cu destinație agricolă. Atribuindu-i acestui document un caracter oficial, Telipiz Marina l-a semnat, ca secretară a Consiliului sătesc Congaz, a aplicat sigiliul Consiliului sătesc Congaz, care se păstra la ea, conform prevederilor art.39 alin.(1) lit.m) din Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală. Ulterior, această decizie falsă nr.19.5/22 din 13.04.2007 a servit drept temei pentru vânzarea la 15.11.2007 lui A.Mincu, în urma negocierilor directe cu acesta, a terenului de pământ proprietate publică cu suprafața de 0,6494 ha, situat în s.Congaz, str.Calinina 142, la prețul de 15709 lei, pe când prețul normativ al terenului nominalizat constituia 586625 lei. Astfel, prin acțiunile sale Telipiz Marina împreună cu Ratcov Gavril, intenționat, folosind situația sa de serviciu, au cauzat intereselor publice prejudiciu material în mărime de 570916 lei, ce se referă la urmări grave, ce constituie 28545,8 unități convenționale.

Tot ea, activînd în funcția de secretară a Consiliului sătesc Congaz, r-nul Comrat, fiind funcționar public, adică persoană publică, abilitată să exercite funcțiile autorității publice locale, acționînd prin înțelegere prealabilă cu Ratcov Gavril, care la acel moment deținea funcția de viceprimar al s.Congaz și era persoană cu înaltă funcție de răspundere (în privința căruia urmărirea penală a încetată de drept pe motivul decesului), în mod intenționat, folosind situația sa de serviciu în interes personal, în scopul creării aparenței îndeplinirii cu succes a exercitării atribuțiilor sale de serviciu, în circumstanțele expuse mai sus, a întocmit din numele Consiliului sătesc Congaz o decizie falsă, adică alta decît cea care a fost adoptată la 13.04.2007 sub nr.19.5/22, în care a inclus date false, precum că prin decizia adoptată de Consiliul sătesc Congaz s-a decis vânzarea prin licitație a terenului proprietate publică cu suprafața totală nu de 0,40 ha, dar de 0,65 ha, care se atribuie la categoria terenurilor cu destinație agricolă. Atribuindu-i acestui document un caracter oficial, Telpiz Marina l-a semnat în calitate de secretară a Consiliului sătesc Congaz, și a aplicat sigiliul Consiliului sătesc Congaz, care se păstra la ea conform prevederilor art.39 alin.(1) lit.m) din Legea nr.436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală.

În motivarea soluției date instanța de apel a indicat că, verificînd legalitatea hotărîrii contestate, ținînd cont de dispozițiile art.415 alin.(2¹) Cod de procedură penală, audiind suplimentar martorii V.Iasîbaș, I.Uzun, D.Cebanov, A.Mincu, D.Caraseni, G.Paci, L.Ganeva, cercetînd și probelor scrise - procesul-verbal al ședinței Consiliului sătesc Congaz nr.19 din 13.04.2017, rapoartele expertizei grafologice și tehnico-criminalistice nr.35-37 din 29.03.2012, calculul prețului normativ al terenului de pământ cu suprafața de 0,6494 ha, nr.cadastral 09622206380, din s.Congaz, str.Calinina 142, calculul prejudiciului cauzat intereselor publice în urma vânzării ilegale a terenului de pământ cu suprafața de 0,6494 ha, decizia Consiliului sătesc Congaz nr.13 din 12.01.2004, fișa de post a secretarului consiliului local, procesele-verbale de ridicare din 26.03.2012, contractul de vânzare-cumpărare a terenului legalizat notarial la 18.11.2007, cererea lui A.Mincu de participare la licitație din 17.09.2007, originalul procesului-verbal nr.1 din 15.11.2007 privind licitațiile ce nu au avut

loc, procesul-verbal nr.1 cu privire la rezultatele negocierilor directe din 15.11.2007, originalele deciziilor din 13.04.2007 și 10.12.2007, extrasul din cadastru din 17.12.2007, actul cu privire la condițiile tehnice nr.16 din 03.05.2007, schema amplasării secției de ambalare, a conchis că, prima instanță, nu a dat acestor probe o apreciere obiectivă în raport cu prevederile art.100-101 Cod de procedură penală, care analizate în ansamblu demonstrează vinovăția inculpatei M.Telipiz în săvârșirea faptelor imputate în baza art.327 alin.(2) lit.c) și 332 alin.(1) Cod penal.

Astfel, instanța de apel a constatat că, prima instanță, întemeindu-și soluția doar pe declarațiile martorilor invocând că din acestea nu rezultă motivul săvârșirii infracțiunii sau cauzarea intreselor publice de daune soldate cu urmări grave, incorect a ajuns la concluzia că în acțiunile inculpatei lipsesc elementele infracțiunii prevăzute de art.327 alin.(2) lit.c) Cod penal, de rînd ce din probele administrate de partea acuzării, inclusiv din originalul deciziei Consiliului sătesc nr.19.5/22 din 13.04.2007, din contra se demonstrează vinovăția acesteia.

De asemenea, instanța de apel a concluzionat că, prima instanță achitînd-o pe inculpată neîntemeiat a invocat că învinuirea înaintată lui G.Ratcov de către organul de urmărire penală, din cauza decesului acestuia, i-a fost înaintată lui M.Telipiz, deoarece în învinuirea ce i-a fost adusă acesteia din urmă, sînt descrise anume acțiunile ei în calitatea sa de secretară a Consiliului sătesc, iar afirmația instanței că dînsa a acționat în baza dispoziției lui G.Ratcov, nu are suport legal, deoarece în nici un act normativ nu este reglementat că secretarul consiliului sătesc este liberat de răspundere, poate încălca prevederile legale și atribuțiile sale de serviciu ce sînt reglementate prin lege, în cazul în care a executat dispoziția ilegală a primarului adjunct.

În acest sens instanța a reținut că, potrivit prevederilor art.39 alin.(1) din Legea privind administrația publică locală, inculpata M.Telipiz în funcția sa de secretară a Consiliului sătesc este o persoană publică, dînsa fiind împuternicită de a aviza proiectele deciziilor consiliului sătesc, de a le contrasemna și întări cu sigiliu, astfel că în temeiul funcției deținute, aceasta poartă răspundere pentru legalitatea proiectelor de decizii.

În acest context, instanța a menționat că, vinovăția inculpatei în săvârșirea infracțiunii de abuz de serviciu, se demonstrează și prin cererea lui F.Diuvenji, prin care a solicitat în numele ÎI „F.Diuvenji” de a-i atribui în folosință terenul de pămînt din str.Calinin pentru plasarea punctului de colectare, depozitare și ambalare a producției agricole cu suprafața de 0,40 ha, care a fost discutată la ședința Consiliului sătesc Congaz din 13.04.2007 și s-a decis de a i se atribui acest lot de pămînt, în urma efectuării licitației, fapt constatat în procesul-verbal al Consiliului sătesc. Din acest proces-verbal însă nu rezultă că s-ar fi pus în discuție și cererea lui A.Mincu, sau s-ar fi luat vreo hotărîre în acest sens, sau că aceasta măcar să fi fost înregistrată la Consiliu în modul prevăzut de lege.

Instanța de apel a mai constatat că vinovăția lui M.Telipiz rezultă și din decizia Consiliului sătesc nr.19 din 13.04.2007, care este una falsă, fiind semnată de către ultima, fără a fi semnată de președintele consiliului, prin care chipurile s-a decis vînzarea lui A.Mincu a terenului de pămînt în mărime de 0,65 ha, care a stat la baza încheierii contractului de vînzare-cumpărare a terenului între primarul s.Congaz și A.Mincu. Astfel că, inculpata și-a depășit atribuțiile prevăzute de art.39 alin.(1) lit.c) din Legea privind administrația publică locală, fiindcă dînsa urma să contrasemneze această decizie, doar după semnarea ei de către președintele consiliului. De fapt, conform proiectului deciziei Consiliului sătesc, ridicat de la inculpată, acesta întocmai corespunde conținutului procesului-verbal al ședinței Consiliului sătesc Congaz din 13.04.2007, din care reiese că lotul de pămînt cu suprafața de 0,40 ha a fost atribuit lui F.Diuvenji pentru întreprinderea sa.

La fel, falsitatea actului dat se confirmă și prin concluziile expertizei tehnico-științifice nr.35-37 din 2012, potrivit căreia cert s-a stabilit că textul înscris de mîna în decizia Consiliului sătesc Congaz nr.19 din 13.04.2007, pct.5/22, precum că s-a vîndut lui A.Mincu terenul de pămînt cu suprafața de 0,65 ha, în loc de 0,40 ha, cu destinație agricolă, a fost scris personal de către M.Telipiz și semnat de ea.

Instanța de apel a conchis că vinovăția inculpatei se mai confirmă și prin declarațiile martorului I.Uzun, care a relatat că, făcînd cunoștință cu decizia consiliului, i-a indicat primarului adjunct G.Ratcov că terenul repartizat se află în intravelanul localităților, însă acesta i-a răspuns că consiliul a hotărît să-l vîndă ca teren cu destinației agricole.

Totodată, instanța de apel a respins afirmația martorului A.Mincu, precum că la 13.04.2007 la ședința consiliului a fost examinată cererea sa, scrisă din numele lui F.Diuvanji, deoarece, conform originalului cererii, aceasta a fost depusă și semnată de F.Diuvanji, care a solicitat repartizarea terenului pentru întreprinderea sa - ÎI „F.Diuvanji”, iar careva cereri înregistrate din numele lui A.Mincu, nu au fost prezentate.

Astfel, din cele reținute mai sus, instanța de apel a conchis că, prin faptul eliberării deciziei false pentru repartizarea (vînzarea) lui A.Mincu a terenului de pămînt cu suprafața de 0,65 ha, adică cu altă mărime și destinație, a fost demonstrată folosirea de către inculpată a situației sale de serviciu în interese personale, cu scopul de a crea o aparență de îndeplinire cu succes a exercitării atribuțiilor sale de serviciu, precum și cauzarea intereselor publice (obștești) s.Congaz a prejudiciului material în mărime de 570916 lei, ce se referă la urmări grave, care a fost calculat reieșind din prevederile Legii cu privire la prețul normativ și modul de vînzare-cumpărare a pămîntului cu modificările nr.268 din 28.07.2006.

La fel, instanța de apel a constatat că concluzia primei instanțe privind încetarea procesului penal pe învinuirea adusă inculpatei în baza art.332 alin.(1) Cod penal, pe motiv că a fost încălcată competența după materie, este una pripită, deoarece nu s-a constatat faptul dat, urmărirea penală a fost efectuată în conformitate cu prevederile art.269 alin.(1) Cod de procedură penală. Astfel, prin ordonanța Prim-adjunctului Procurorului General, A.Pîntea din 29.02.2012, efectuarea urmăririi penale în cauza dată, în conformitate cu prevederile art.271 alin.(7) Cod de procedură penală, a fost încredințată Procuraturii Gagauzia. Prin urmare, instanța de apel a conchis că, prin probele sus-menționate se dovedește și vinovăția inculpatei în baza art.332 alin.(1) Cod penal.

Concomitent, instanța de apel a considerat că procesul penal pe art.332 alin.(1) Cod penal urmează a fi încetat, în temeiul art.60 alin.(1) lit.a) Cod de procedură penală, pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, dat fiind că, potrivit art.16 Cod penal, infracțiunea incriminată face parte din categoria celor ușoare, iar din momentul comiterii ei, au expirat mai mult de 2 ani.

La stabilirea categoriei și mărimii pedepsei inculpatei, instanța de apel, ținînd seama de persoana acesteia, care nu are antecedente penale, se caracterizează pozitiv la locul de trai, precum și lipsa circumstanțelor ce atenuează ori agravează răspunderea penală, de importanța prejudiciului cauzat în urma infracțiunii, a conchis de a-i stabili o pedeapsă sub formă de amendă, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții publice, considerînd că aceasta va duce la corectarea și reeducarea inculpatei.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul I.Izvecov în numele inculpatei și inculpata care, fără a invoca vreun temei prevăzut de art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei, cu menținerea sentinței, pe motiv că vinovăția inculpatei în comiterea infracțiunii de abuz de serviciu nu a fost demonstrată prin probe, nu s-a constatat faptul că aceasta ar fi acționat intenționat, că ar fi folosit situația sa de serviciu în interese persoanele și că a cauzat daune intereselor publice ce s-ar fi soldat cu urmări grave, deoarece din declarațiile martorilor audiați în prima instanță și în apel nu se dovedește vinovăția acesteia în comiterea faptei de abuz în serviciu, ci dimpotrivă rezultă că cu toată documentația și oformarea documentelor pentru vînzarea lotului de pămînt din str.Calinina s-a ocupat G.Ratcov;

- instanța de apel a lăsat fără apreciere declarațiile martorilor D.Caraseni, V.Iasîbaș, I.Uzun;

- nu a indicat instanța prin care probe se demonstrează faptul că inculpata ar fi acționat folosindu-se de situația de serviciu în interese personale, deoarece pentru a crea o aparență de îndeplinire cu succes a exercitării atribuțiilor sale de serviciu, aceasta nu trebuia să

întomească o decizie falsă a consiliului și să indice altă suprafață a terenului de pământ, astfel lipsind interesul personal;

- instanța a lăsat fără apreciere circumstanța că prejudiciul în sumă de 570019 lei a fost cauzat nu în urma acțiunilor sale, dar în urma acțiunilor primarului s.Congaz, care a semnat contractual de vânzare-cumpărare a terenului și nu s-a demonstrat prin probe că prejudiciul cauzat s-a soldat cu urmări grave și care sînt aceste urmări;

- instanța nu a ținut cont de prevederile art.8 alin.(3) Cod de procedură penală, potrivit cărora toate dubiile în probarea învinuirii care nu pot fi înlăturate, urmează a fi interpretate în favoarea inculpatei.

6. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului ordinar în raport cu materialele dosarului și motivele invocate, ținînd cont de opinia procurorului expusă în referință, prin care a solicitat respingerea recursului ca inadmisibil, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

Conform art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru repararea erorilor de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile stipulate în acest articol.

Recurenți în recursul unic declarat nu au invocat vreun temei prevăzut de art.427 Cod de procedură penală, dar din conținutul acestuia reiese că dînșii consideră că în acțiunile lui M.Telipiz lipsesc elementele infracțiunii imputate în baza art.327 alin.(2) lit.c) Cod penal și că incorect a fost încetat procesul penal pe învinuirea adusă în baza art.332 alin.(1) Cod penal, pe motiv că a intervenit termenul de prescripție de tragere la răspundere penală, pe cînd în cauză a fost încălcată competența după materie, solicitînd casarea deciziei instanței de apel și menținerea sentinței.

Conform prevederilor art.427 alin.(1) pct.6), 8) Cod de procedură penală, hotărîrea instanței de apel poate fi supusă recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul cînd hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau nu au fost întrunite elementele infracțiunii

Colegiul constată că, motivele invocate de recurenți nu sînt aplicabile din punct de vedere al prezenței erori de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Conform art.414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecînd apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărîrii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar, poate administra, la cererea părților orice probe noi, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar.

Ținînd seama de aceste prevederi, Colegiul penal constată că instanța de apel a fost în drept și, de fapt, întemeiat a dat o nouă apreciere, alta decît cea făcută de prima instanță, probelor cauzei, motivîndu-și detaliat și clar soluția adoptată, expunîndu-se argumentat din care motive a ajuns la concluzia de vinovăție a inculpatei M.Telipiz în comiterea infracțiunilor incriminate.

Astfel, sub aspectul situației de „neîntrunire a elementelor infracțiunii”, se înțeleg acele cazuri cînd s-a produs condamnarea persoanei, însă acțiunile acesteia nu întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii respective (persoana nu este subiect al acestei infracțiuni, lipsește latura obiectivă sau subiectivă, sau legătura causală dintre acestea).

Colegiul penal reține că instanța de apel, în baza probelor administrate legal de către organul de urmărire penală, pe care suplimentar și minuțios le-a cercetat în ședința de judecată, audiind martorii și verificînd probele materiale, le-a dat o apreciere justă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, corect ajungînd la concluzia privind vinovăția inculpatei în săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de art.327 alin.(2) lit.c) și 332 alin.(1) Cod penal, încadrarea juridică a acțiunilor acesteia fiind justă.

Din conținutul deciziei rezultă că această concluzie s-a tras avînd în vedere declarațiile martorilor V.Iasîbaș, I.Uzun, D.Cebanov, A.Mincu, D.Caraseni, G.Paci, L.Ganeva și actele

cauzei, conținutul și valoarea cărora sînt analizate detaliat în textul deciziei instanței de apel, a căror reiterare nu se mai impune (f.d.196-204), probe ce nu trezesc careva dubii și care cert dovedesc vinovăția lui M.Telipiz în cele incriminate.

Astfel, se constată că în cauză s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunii, inclusiv vinovăția inculpatei, după cum rezultă din decizia instanței de apel, care s-a pronunțat asupra circumstanțelor de fapt și și-a motivat concluzia prin cumulul de probe pertinente, concludente și utile, administrate pe parcursul judecării cauzei și ulterior apreciate în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, în mod obiectiv.

Prin urmare, argumentele recurenților, precum că inculpata nu a comis infracțiunea prevăzută de art.327 alin.(2) lit.c) Cod penal, pentru care a fost recunoscută vinovată, sînt neîntemeiate și contravin materialelor din dosar, iar nerecunoașterea vinovăției de către inculpată nu echivalează cu achitarea ei, de vreme ce există probe pertinente și concludente care, în ansamblu, din punct de vedere al coroborării lor, dovedesc cu certitudine vinovăția în săvîrșirea infracțiunii imputate.

Totodată, Colegiul penal constată că recurenții critică modul de apreciere a probelor de către instanța de apel, considerînd-o ca necorespunzătoare circumstanțelor de fapt ale cauzei, și anume că instanța nu a apreciat corect declarațiile martorilor I.Uzun, G.Paci, A.Mincu, D.Caraseni, V.Iasîbaș, D.Cebanov, care dimpotrivă demonstrează nevinovăția ei. Aceste argumente însă nu pot fi reținute, deoarece, conform art.101 alin.(2) Cod de procedură penală, la faza judecării cauzei, instanța de judecată apreciază probele conform propriei convingeri formate în urma examinării lor în ansamblu, sub toate aspectele și în mod obiectiv, călăuzindu-se de lege. Totodată, recurenții supun analizei probele administrate, însă le apreciază conform propriei opinii și le interpretează din punctul său de vedere. Or, solicitarea acestora din recurs nu constituie temei pentru reexaminarea cazului în aspectul reaprecierii circumstanțelor de fapt și de drept deja stabilite și nu sînt prevăzute ca temei pentru recurs în art.427 Cod de procedură penală.

Astfel, Colegiul penal susține concluzia instanței de apel privind prezența în acțiunile inculpatei M.Telipiz a abuzului de serviciu, adică a folosirii intenționate de către o persoană publică a situației de serviciu, în alte interese personale, cauzînd daune intereselor publice, soldate cu urmări grave și falsul în acte publice, adică înscrierea de către o persoană publică, în documentele oficiale a unor date vădit false, săvîrșite din alte interese personale, faptele inculpatei întrunind elementele infracțiunilor prevăzute la art.327 alin.(2) lit.c) și 332 alin.(1) Cod penal.

Sub aspectul dat, Colegiul penal respinge afirmațiile recurenților, precum că inculpata nu ar fi acționat intenționat, că nu ar fi folosit situația de serviciu, în alte interese personale și că nu ar fi cauzat daune intereselor publice, soldate cu urmări grave, deoarece în cauză s-a demonstrat atît latura obiectivă, care include următoarele semne: - fapta prejudiciabilă care se exprimă în acțiunea de depășire a limitelor drepturilor și atribuțiilor acordate prin lege; - urmările prejudiciabile, și anume daunele în proporții considerabile cauzate intereselor publice sau drepturilor și intereselor ocrotite de lege ale persoanelor fizice sau juridice, soldate cu urmări grave; - legătura causală dintre fapta prejudiciabilă și urmările prejudiciabile, cît și latura subiectivă a infracțiunii incriminate, care se caracterizează prin intenție directă sau indirectă, ce se exprimă în interesul material, ori alte interese personale.

În speță, M.Telipiz, prin decizia nr.1.3 din 12.01.2004, a fost aleasă de către Consiliul sătesc Congaz în funcția de secretară a Consiliului, ce cade sub incidența Legii nr.158-XVI din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și în virtutea funcției deținute, exercita atribuțiile de serviciu, conducîndu-se de prevederile art.39 alin.(1) din Legea privind administrația publică locală, fiind responsabilă de avizarea proiectelor de decizii ale consiliului local și contrasemnarea deciziilor, asigurarea efectuării lucrărilor de secretariat ș.a.

Din probele administrate în cauză cert s-a constatat că M.Telipiz, folosindu-se de situația de serviciu în alte interese personale, a abuzat de funcția sa, deoarece în ședința

Consiliului sãtesc Congaz din 13.04.2007, în baza procesului-verbal nr.19 la pct.5/22 a fost pusã în discuție cererea ÎI „F.Diuvenji”, înregistratã la 13.04.2007 sub nr.39, privind atribuirea în folosință a terenului de pãmînt din str.Calinin pentru plasarea punctului de colectare, depozitare și ambalare a producției agricole cu suprafața de 0,40 ha. Consiliul, eximinînd cererea datã a hotãrît de a o admite, proces-verbal ce a fost semnat de cãtre Președintele Consiliului, F.Puluciu și secretara Consiliului M.Telipiz. În urma cãreia secretara Consiliului, M.Telipiz a întocmit decizia nr.5/22 din 13.04.2007, în care se atestã cã Consiliul sãtesc a hotãrît de a admite cererea ÎI „F.Diuvenji” la selectarea terenului pentru punctul de colectare, depozitare și ambalare a producției agricole cu suprafața de 0,40 ha și de a-i permite proiectarea obiectului, de a efectua planul cadastral și de a-l vinde prin licitație.

La fel, s-a constatat cã M.Telipiz, sub același numãr - 5/22 din 13.04.2007, a mai întocmit o decizie din numele Consiliului sãtesc, în care a introdus date false, precum cã la ședința consilului s-a pus în discuție cererea lui A.Mincu privind permisiunea de a-i fi dat în folosință terenul de pãmînt din str.Calinin, pentru plasarea punctului de colectare, depozitare și ambalare a producției agricole cu suprafața de 0,65 ha. Însã, de fapt, reieșind din procesul-verbal nr.19 din 13.04.2007, o astfel de cerere nu a fost obiect de discuție și Consiliul sãtesc nu a emis nici o hotãrîre de a-i atribui lui A.Mincu terenul cu suprafața de 0,65 ha, cu destinație agricolã.

Astfel, prin întocmirea unei decizii din numele Consiliului sãtesc, sub același numãr, dar în care a introdus date false, privind altã persoanã, altã suprafață de teren nu de 0,40 ha, dar de 0,65 ha, schimbînd destinația terenului din „*pentru construcții*” în „*agricolã*”, inculpata M.Telipiz a abuzat de funcția sa de serviciu, a acționat intenționat, în alte interese personale, urmãrind, ca urmare a îndeplinirii atribuțiilor sale de serviciu, scopul participãrii lui A.Mincu la licitație și în urma negocierilor de a încheia cu Primãria contractul de vînzare-cumpãrare a terenului cu suprafața de 0,65 ha, la prețul de 15709 lei.

La fel, instanța de recurs considerã cã și-a gãsit confirmarea și semnul calificativ - cu cauzare de daune intereselor publice, soldate cu urmãri grave, ce i-a fost incriminat lui M.Telipiz. În acest sens, Colegiul penal enunță cã, pin interes public se subînțelege acel interes care implicã garantarea și respectarea de cãtre instituțiile și autoritãțile publice a drepturilor, libertãților și intereselor legitime ale cetãtenilor, recunoscute de Constituție, legislația internã și tratatele internaționale la care R.Moldova este parte, precum și îndeplinirea obligațiilor de serviciu, în mod corect, fãrã abuzuri, cu respectarea intereselor publice, precum și a drepturilor și intereselor ocrotite de lege a persoanelor fizice și ale celor juridice.

Prin urmare, în urma abuzului inculpatei M.Telipiz de obligațiile sale de serviciu, au fost cauzate intereselor publice (obștești) s.Congaz daune materiale în sumã de 570916 lei, ce se referã la urmãri grave.

Referitor la argumentele recurenților, precum cã instanța de apel nu a ținut cont cã documentația și oformarea documentelor pentru vînzarea lotului de pãmînt din str.Calinina s-a ocupat G.Ratcov, cã prejudiciul soldat cu urmãri grave incriminat inculpatei nu a fost cauzat în urma acțiunilor acesteia, dar a primarului s.Congaz, care a semnat contractul, nu a fost demonstrat prin probe prejudiciul cauzat, Colegiul penal atestã cã, instanța de apel a verificat aceste argumente și corect le-a respins, argumentînd detaliat și motivat temeiurile care au dus la respingerea acestora, soluție descrisã pe larg la pct.4 al prezentei decizii.

La fel, Colegiul penal considerã corectã concluzia instanței de apel referitor la încetarea procesului penal în privința lui M.Telipiz în baza art.332 alin.(1) Cod penal în temeiul art.60 alin.(1) lit.a) Cod penal, din motivul expirãrii termenului de prescripție de tragere la rãspundere penalã, deoarece cert s-a constatat cã din momentul comiterii infracțiunii au expirat mai mult de 2 ani.

Neîntemeiat este și temeiul invocat de recurenți, precum cã soluția primei instanțe, care a dispus încetarea procesului penal pe motivul încãlcãrii competenței dupã materie este corectã, deoarece potrivit art.15 din Legea nr.118 din 14.03.2003 cu privire la procuraturã și

art.271 alin.(7) Cod de procedură penală, supravegherea urmăririi penale exercitate de Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției se face de către Procuratura Anticorupție, iar dreptul de a schimba competența după materie îi revine doar Procurorului General și adjuncților lui, prin ordonanță motivată.

În speță, aceste norme legale au fost respectate, în cauză fiind prezentă ordonanța Prim-adjunctului Procurorului General, A.Pîntea din 29.02.2012, care a dispus efectuarea urmăririi penale de către procurorii UTA Găgăuzia, prin urmare în speță nu a fost încălcată competența după materie.

Colegiul constată că în cauză s-au stabilit toate elementele componente ale infracțiunilor incriminate inculpatei și, ca urmare, temeiul stipulat în art.427 alin.(1) pct.8) Cod de procedură penală nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului, nefiind stabilite presupusele erori de drept invocate de către recurenți.

Astfel, analizând materialele cauzei și hotărîrea judecătorească atacată, Colegiul penal nu constată vreo eroare de drept ce ar afecta legalitatea acesteia. Decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea apelului declarat de procuror, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

Reținînd cele relatate, Colegiul constată că criticile invocate de recurenți nu pot fi reținute ca încălcare a prevederilor art.6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, precum că inculpatei i-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil, pe motiv că hotărîrea instanței nu a fost motivată din punct de vedere al legalității și temeiniciei acesteia, deoarece instanța de apel, respectînd prevederile art.414 alin.(2¹) Cod de procedură penală, a examinat cauza penală fără careva abateri de la normele materiale și procedurale, corect apreciind circumstanțele de fapt și de drept sub toate aspectele, argumentîndu-și hotărîrea, care cuprinde motivele ce au stat la baza soluției adoptate, încadrînd corect acțiunile inculpatei, concluzie ce este susținută și de către instanța de recurs.

Pedeapsa este stabilită inculpatei cu respectarea prevederilor art.7, 61, 75 Cod penal, ținîndu-se seama de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gradul pericolului social al infracțiunii comise, de persoana acesteia și de toate circumstanțele atenuante prezente în cauză și lipsa celor agravante, care este echitabilă în coraport cu fapta comisă și care este individualizată conform prevederilor legale.

Conform art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În acest context, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității recursului ordinar declarat de avocatul I.Izvecov în numele inculpatei și inculpată, fiind vădit neîntemeiat.

7. În conformitate cu prevederile art.432 alin.(1)-(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Izvecov Igor și inculpata Telipiz Marina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 16 aprilie 2015, în cauza penală în privința lui Telipiz Marina, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 02 decembrie 2015.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Elena Covalenco

Iurie Diaconu